

**SCREENING FOR CARCINOMA OF CERVIX BY VISUAL
INSPECTION WITH ACETIC ACID (VIA) METHOD AND
PAP SMEAR AMONG WOMEN IN AMNAT CHAROEN
PROVINCE, THAILAND**

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCE
(HUMAN REPRODUCTION AND POPULATION PLANNING)
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY**

2008

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

การตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก โดยวิธีมองด้วยตาเปล่าภายหลังป้ายด้วยน้ำส้มสายชู และวิธี PAP smear ของสตรีในจังหวัดอำนาจเจริญ

(SCREENING FOR CARCINOMA OF CERVIX BY VISUAL INSPECTION WITH ACETIC ACID (VIA) METHOD AND PAP SMEAR AMONG WOMEN IN AMNATCHAROEN PROVINCE)

เกรียงไกร พันธุ์พิพัฒน์

วท.ม. (การเจริญพันธุ์และวางแผนประชากร)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : สมศักดิ์ สุทัศน์วรุฒิ, พ.บ. Dip in Field Epidemiology.,
 ัญญา กัทราชัย, พ.บ., M.P.H., วชิระ สิงหะเชนทร์, สคม.(ประชากรศาสตร์)

บทคัดย่อ

มะเร็งปากมดลูกเป็นมะเร็งที่พบบ่อยที่สุดในสตรีไทย และทำให้มีอัตราการตายสูง ปัจจุบันมีวิธีคัดกรองมะเร็งปากมดลูกได้หลายวิธี การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา อัตราการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก โดยวิธี มองด้วยตาเปล่าภายหลังป้ายด้วยน้ำส้มสายชู (Visual Inspection with acetic Acid ,VIA) เปรียบเทียบกับ วิธี Pap smear และศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆ กับการรับการอบรม เรื่องการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกวิธี VIA ของสตรีไทยที่ มารับบริการตรวจด้วยวิธี VIA การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา เก็บข้อมูลโดยใช้แบบบันทึกข้อมูลการตรวจมะเร็งปากมดลูก ทั้งวิธี VIA และวิธี Pap smear จำนวน 375 ราย ในตำบลนาแต่ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ระหว่างปี พ.ศ. 2547-2550 โดยใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาได้แก่ จำนวน อัตรา ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การศึกษาความสัมพันธ์ ใช้สถิติ chi-square test, โดยใช้ $\alpha = 0.05$

ผลการศึกษาพบว่า ในปี พ.ศ. 2543-2546 สตรีกลุ่มเป้าหมายมารับการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกด้วยวิธี Pap smear ประมาณ ปีละ 4 - 12 ราย หรือมีอัตราการตรวจเฉลี่ย 4 รายต่อ 1,000 ราย ของสตรีกลุ่มเป้าหมาย หลังจากปี 2547 เป็นต้นมา การตรวจคัดกรองมีความครอบคลุมมากขึ้น ซึ่งในปี 2549 สามารถตรวจได้สูงสุด คือ 269 ราย (โดยวิธี VIA และวิธี Pap smear จำนวน 180 และ 89 ราย ตามลำดับ) คิดเป็นอัตราการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก เท่ากับ 136 รายต่อสตรีกลุ่มเป้าหมาย 1,000 ราย ภายหลังจากปี พ.ศ. 2549 อัตราการตรวจลดลง สตรีส่วนใหญ่จะมารับการตรวจที่สถานีอนามัย ร้อยละ 96.5 ผลการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก พบความผิดปกติ ร้อยละ 0.7 และ 1.0 โดยวิธี VIA และวิธี Pap smear ตามลำดับ การศึกษาความสัมพันธ์ ของปัจจัยต่างๆ กับการรับการอบรมเรื่องการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกวิธี VIA ในสตรีที่มารับบริการ พบว่า ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติระหว่าง สตรีที่ได้รับการอบรม และ ไม่ได้รับการอบรม

สรุป การยอมรับ และการรับบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก ของสตรีไทยในชนบท ขึ้นอยู่กับการรณรงค์ให้สตรีมารับการตรวจ และการถ่ายทอด หรือสื่อสารระหว่างบุคคล หรือมีการชักจูง เพื่อกระตุ้นให้สตรีกลุ่มเสี่ยงเหล่านั้น ให้ตระหนักถึงความสำคัญ ของการดูแลตนเองตนเอง ในการมารับการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก

SCREENING FOR CARCINOMA OF CERVIX BY VISUAL INSPECTION WITH ACETIC ACID (VIA) METHOD AND PAP SMEAR AMONG WOMEN IN AMNAT CHAROEN PROVINCE, THAILAND

KRIANKKRAI PANPIPAT 4837946 RAHP/M

M.Sc. (HUMAN REPRODUCTION AND POPULATION PLANNING)

THESIS ADVISORS: SOMSAK SUTHUTVORAVUT, M.D. (THAI BOARD OF OB & GYN), SANYA PATRACHAI, M.D.(THAI BOARD OF OB & GYN), VAJIRA SINGHAKAJEN, B.A.(STAT.), LL.B.,M.A.

ABSTRACT

Carcinoma of cervix is the most common cancer among Thai women which result in high mortality rate. At present there are several methods of screening for carcinoma of cervix. The objectives of this research was to study the rate of screening for carcinoma of cervix by Visual Inspection with acetic Acid (VIA) method and with Pap smear among women in Amnat Charoen Province, a rural area in North-eastern part of Thailand and to study the association of factors with attendance of study course of VIA among acceptance VIA method. The research was a descriptive study collecting data from record books of screening for carcinoma of cervix in Natae Sub-district, Mueang Amnat Charoen Province of 375 women during 2004-2007. Descriptive statistics applied to analyze the data are rate, percentage, mean and standard deviation. The study of association used Chi-square test to test the significance level of $\alpha = 0.05$ by using SPSS./PC⁺ computer program.

The result showed that during 2000-2003 the screening for carcinoma of cervix by Pap smear was done among women at risk at average cases the rate of 4 per 1,000 women at risk (4-12 cases annually). After the year 2004 screening for carcinoma of cervix increased significantly. The highest coverage in 2006 was 269 cases (VIA 180 cases and Pap smear 89 cases). Which resulted in the rate of screening for carcinoma of cervix of 136 cases per 1,000 women at risk. After the year 2006 the level of coverage decreased. Most of the screening was done at Natae Health Center 96.5 %. The result of screening for carcinoma of cervix showed abnormality of 0.7% and 1.0% by VIA and Pap smear respectively. There was no significant factors associated with attendance of study course and screening by VIA method.

In conclusion, the acceptance of screening for carcinoma of cervix among rural Thai women was influenced by campaigning program for women who are at risk to convince them to come for the screening procedure. Communication between persons and motivation would also play an important role.

KEY WORDS : SCREENING / CARCINOMA OF CERVIX / PAP SMEAR / VIA

60 pp.